

Генератори та паливо:

*податкові правила обліку палива, ліцензування, екоподаток,
дозволи на роботу генератора, первинка щодо оформлення
роботи*

Частина 1. Дозвільні документи та організація роботи генератора

- **Дозвільні документи на генератор: обов'язки та пільги воєнного часу**
 - Чи треба подавати довідку за формою 20-ОПП
 - Чи треба мати дозволи на викиди забруднюючих речовин
 - Чи треба мати дозволи на роботи з об'єктами підвищеної небезпеки та інш.
 - Чи треба отримувати ліцензію на виробництво електроенергії
- **Генератор та екоподаток: коли та кому його доведеться платити?**
 - Головні правила та акценти для тих, хто має стати платником
 - Як довести податковому інспектору що ваш генератор – не стаціонарне джерело забруднення
 - Як для вирішення проблеми екоподатку допоможуть законодавчі зміни
 - Де отримувати інформацію про викиди для сплати екоподатку, якщо його платити все ж таки доведеться
 - Хто сплачує екоподаток у разі встановлення генератора в орендованому приміщенні
- **Організація роботи із генератором та документування роботи генератора:**
 - Відповідальна особа за генератор: хто вона? як визначити відповідального працівника та які попуски на роботу із генератором він повинен мати
 - яку первинку треба вести та хто відповідатиме за це?
 - Що має бути зазначено у Правилах роботи із генератором на підприємстві
 - На підставі яких документів списувати використане паливо на генератор
 - Чим та як підтвердити роботу генератора у неробочій час

Дозвільні документи на генератор:

обов'язки та пільги воєнного часу

ДОЗВІЛЬНІ ДОКУМЕНТИ

Дозвіл /документ	Стаціонарний генератор	Портативний генератор
Довідка № 20-ОПП	Не подається у разі попереднього подання довідки щодо приміщення, в якому буде встановлено об'єкт (принцип укрупнення), в т.ч. по орендованому приміщенню	
Дозвіл на викиди	+/-*	-
Дозвіл на експлуатацію машин та обладнання підвищеної небезпеки	В залежності від типу обладнання	
Ліцензія на вироблення електроенергії	_**	_**
Екоподаток (декларація, сплата)	+/-*	-
<i>*діють воєнні спецнорми</i> <i>**у разі використання електроенергії виключно для власного споживання</i>		

ДОВІДКА № 20-ОПП

Юридична особа використовує у своїй господарській діяльності **побутовий газовий котел** для обігріву приміщення в зимовий час, та **паливний генератор**, для відновлення електропостачання у приміщенні у нештатних ситуаціях.

Юридична особа перебуває на обліку у контролюючому органі за **неосновним місцем** обліку за місцезнаходженням приміщення (власного або орендованого), обладнаного котлом та генератором.

Чи повинна така юридична особа подавати повідомлення за формою 20-ОПП до контролюючого органу за **основним місцем обліку про зазначене обладнання**, яке знаходиться у приміщеннях (власних або орендованих), **про які вже подавалося повідомлення за формою 20-ОПП?**

ДОВІДКА № 20-ОПП

Оскільки юридична особа перебуває на обліку у контролюючому органі за неосновним місцем обліку за місцезнаходженням **приміщення** (власного або орендованого), про яке **вже подавалося повідомлення** за формою 20-ОПП, застосовується принцип **укрупнення інформації** відповідно до норм розділу VIII Порядку.

Окремо повідомляти контролюючий орган за основним місцем обліку шляхом подачі повідомлення за формою 20-ОПП про котел та генератор, які експлуатуються за адресами розташування власних або орендованих приміщень юридичної особи, стосовно яких подавалося повідомлення за формою 20-ОПП, **не потрібно**.

Узагальнююча податкова консультація щодо окремих питань обліку платників податків, затверджена наказом Мінфіну від 12.01.2022 р. № 7

Дозвільні документи на генератор

- <...> Правові та організаційні засади функціонування дозвільної системи у сфері господарської діяльності, порядок діяльності дозвільних органів, уповноважених видавати документи дозвільного характеру, та адміністраторів визначає Закон України **"Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності"**
- Частиною першою статті 4 Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" встановлено, що виключно законами, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру, зокрема, встановлюється необхідність одержання документів дозвільного характеру та їх види, перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності.
- Відповідно до частин третьої і восьмої статті 1 Закону України **"Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності"** (далі - Перелік) забороняється вимагати від суб'єктів господарювання отримання документів дозвільного характеру, які не внесені до Переліку, затвердженого цим Законом.
- До Переліку включені **документи дозвільного характеру, які можуть бути пов'язані із встановлення суб'єктом господарської діяльності генератора**, зокрема:
 - дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами (пункт 30 Переліку;
 - дозвіл на початок виконання робіт підвищеної небезпеки та початок експлуатації (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки (пункт 48 Переліку). <...>
- Лист Міністерства економіки від 18.07.2024 № 3622-06/51710-09

Дозвільні документи на генератор

- <..> На зазначене у листі обладнання може поширюватись дія:
 - **Технічного регламенту з електромагнітної сумісності обладнання**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 №1077 (далі - Технічний регламент 1077);
 - **Технічного регламенту шумового випромінювання у навколишнє середовище від обладнання**, що використовується ззовні приміщень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 №1186 (далі - Технічний регламент 1186);
 - **Технічного регламенту безпеки машин**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.01.2013 №62 (далі - Технічний регламент 62).

Дозвільні документи на генератор

- Технічними регламентами 1186 та 62 передбачене застосування процедур оцінки відповідності, за результатами яких виробник або уповноважений представник (від імені та під відповідальність виробника) повинен скласти **декларацію про відповідність, якою має супроводжуватись продукція при введенні в обіг/експлуатацію.**
- Водночас повідомляємо, що згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2023 №1213 "Про затвердження переліку продукції для цілей застосування деяких технічних регламентів та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України" **до припинення або скасування воєнного стану в Україні та протягом 90 календарних днів після його припинення або скасування дозволяється** надання на ринку та/або введення в експлуатацію генераторів, на які поширюється дія Технічних регламентів 1077, 1186 та 62, **без наявності декларації про відповідність та без маркування знаком відповідності технічним регламентам.**
- Крім того, Технічні регламенти 1077, 1186 та 62 передбачають супроводження продукції інструкціями з користування.
- Зазначаємо, що листи Мінекономіки **носять інформаційний характер та не встановлюють правових норм.**
 - *Лист Мінекономіки від 18.07.2024 № 3622-06/51710-09*

Генератори та дозвіл на викиди

- **1-2.** Тимчасово, **протягом дії воєнного стану в Україні**, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, **та шести місяців після місяця**, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано, дозволяється **експлуатація генераторів, систем безперебійного електроживлення, електрогенераторних установок без отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, крім випадків**, якщо вони є невід'ємною частиною об'єкта нерухомого майна, введеного в експлуатацію **до 24 лютого 2022 року**
 - *П.1-2 р.ІХ Закону України "Про охорону атмосферного повітря"*

ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами можуть здійснюватися **після отримання дозволу на викиди**, виданого суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до другої або третьої групи, обласними, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями, органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища або через центри надання адміністративних послуг за погодженням з територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення

(ч.5 ст.11 Закон України «Про охорону атмосферного повітря» від 16.10.92 № 2707-XII)

ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ

До **першої групи** належать об'єкти, які взяті на державний облік і мають виробництва або технологічне устаткування, на яких повинні впроваджуватися екологічно безпечні технології та методи керування.

До **другої групи** належать об'єкти, які взяті на державний облік і не мають виробництв або технологічного устаткування, на яких повинні впроваджуватися екологічно безпечні технології та методи керування.

До **третьої групи** належать об'єкти, які не належать до першої і другої груп. (*Ч.7 ст.11 Закону № 2707*)

Дозвіл є **безкоштовним і з необмеженим строком дії** (ч. 1 ст. 11-1, ч. 8 ст. 11 Закону № 2707).

ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ

У період воєнного стану право на провадження господарської діяльності може набуватися суб'єктами господарювання на підставі подання до Міністерства економіки, <...> **декларації про провадження господарської діяльності** (далі — декларація), що містить відомості згідно з додатком 1, без отримання дозвільних документів (документів дозвільного характеру, ліцензій або інших результатів надання публічних послуг), крім видів господарської діяльності за переліком згідно з додатком 2

Ч.1 п.1 Постанови КМУ від 18.03.2022 р. № 314

ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ

суб'єкти господарювання, які набули право на провадження господарської діяльності на підставі декларації, у разі відсутності відповідних дозвільних документів (документи дозвільного характеру, ліцензії та/або інші результати надання публічних послуг), **невідкладно, але не пізніше одного місяця після припинення чи скасування воєнного стану** звертаються до відповідних органів ліцензування, дозвільних органів та суб'єктів надання публічних (електронних публічних) послуг і **отримують відповідні дозвільні документи** в порядку, строки та на умовах, передбачених законодавством, без зупинення (припинення) їх діяльності

Ч.3 п.1 Постанови № 314

ДОЗВІЛ НА ЕКСПЛУАТАЦІЮ

Перелік машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затверджений постановою КМУ від 03.02.2021 № 77

Порядок видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затверджений постановою КМУ від 26.10.2011 № 1107

ДОЗВІЛ НА ЕКСПЛУАТАЦІЮ

Усі типи машин та устаткування, що наведені у [підпунктах 1 і 2](#) пункту 2 Технічного регламенту безпеки машин, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 62 (п.1 гр.Б Переліку № 77)

Устаткування напругою **понад 1000 В** (п.8 гр.А Переліку № 77)

Системи газопостачання природним і зрідженим газом суб'єктів господарювання, а також **газовикористовуюче обладнання потужністю понад 0,1 МВт** (п.4 гр.Б Переліку № 77)

Інші машини, механізми, устаткування, що не увійшли до [групи А](#) та до яких виробником встановлені вимоги щодо проведення технічного огляду, випробування та/або експертного обстеження (технічне діагностування) (п.8 гр.Б Переліку № 77)

ДОЗВІЛ НА ЕКСПЛУАТАЦІЮ

Дозвіл <...> видається:

роботодавцеві - на <...> експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, що зазначені у **групі А переліку** машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2021 р. № 77 (п.6 Порядку № 1170)

Дозвіл на застосування машин, механізмів та устаткування підвищеної небезпеки **є безстроковим** (п.16 Порядку № 1170)

Дозвіл <...> на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки видається **територіальним органом Держпраці** за місцем державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи – підприємця (п.7 Порядку № 1170)

ДОЗВІЛ НА ЕКСПЛУАТАЦІЮ

<...>

на період дії воєнного стану машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки, що зазначені у пунктах 2-9 групи А переліку машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2021 р. № 77 <...> експлуатуються (застосовуються) на підставі **декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці (додаток 8 до Порядку № 1170)**

Постанова КМУ від 24.03.2022 р. № 357

Дозволи у період воєнного стану

На експлуатацію машин/механізмів

- машини, механізми, устаткування підвищеної небезпеки, що зазначені у пунктах 2-9 групи А **Переліку КМУ № 77** <...> експлуатуються (застосовуються) на підставі **декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці (додаток 8 до Порядку КМУ № 1170)**

На викиди

- Можливе отримання замість дозволу **Декларацію про провадження господарської діяльності (додаток 1 до Постанови КМУ № 314)**
- Після закінчення ВС – **обов'язкове отримання дозволу** протягом місяця

ЛІЦЕНЗІЯ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ

Господарська діяльність з **виробництва**, передачі, розподілу електричної енергії, **постачання електричної енергії споживачам**, зберігання енергії, **трейдерська діяльність**, здійснення функцій оператора ринку та гарантованого покупця провадяться на ринку електричної енергії за умови отримання відповідної **ліцензії**, якщо інше не передбачено цим Законом.

*Ч.1 ст.8 Закону України «Про ринок електричної енергії»
від 13.04.2017 № 2019-VIII*

ЛІЦЕНЗІЯ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ

- Діяльність з виробництва електричної енергії суб'єктів господарювання, **крім випадків, якщо електрична енергія виробляється без мети її продажу на підставі договору та споживається для власних потреб**, підлягає ліцензуванню, якщо величина встановленої потужності **електрогенеруючого обладнання складає 5 МВт та більше** або незалежно від встановленої потужності об'єкта електроенергетики з альтернативних джерел енергії (а з використанням гідроенергії - лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), виробництво електричної енергії на якому підлягає стимулюванню відповідно до закону шляхом встановлення «зеленого» тарифу або аукціонної ціни.
 - *П.1.3 Ліцензійних умов*

Генератор та екоподаток

Генератори та екоподаток

- Тимчасово, на період дії воєнного стану на території України та протягом 30 днів з дня його припинення або скасування, **для цілей застосування розділу VIII*** цього Кодексу **не вважаються стаціонарними джерелами забруднення** у значенні, наведеному у підпункті 14.1.230 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу, **електрогенераторні установки, що класифікуються за кодом 8502 згідно з УКТ ЗЕД.**

• *П.46 підрозд.5 розд.ХХ ПКУ*

- *Екологічний податок

Генератори та екоподаток

- Чи є платником екологічного податку СГ (в тому числі ОСББ), який використовує дизельний генератор під час відсутності електроенергії у період воєнного стану?
- Законом України від 13 грудня 2022 року № 2836-XI «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо сприяння відновленню енергетичної інфраструктури України» тимчасово, на період дії воєнного стану на території України та протягом 30 днів з дня його припинення або скасування, для цілей застосування розд. VIII (Екологічний податок) ПКУ, із визначення стаціонарних джерел забруднення (в значенні п.п. 14.1.230 п. 14.1 ст. 14 ПКУ) виключені електрогенераторні установки, що класифікуються за кодом 8502 згідно з УКТ ЗЕД.

Таким чином, **у власників електрогенераторних установок, що класифікуються за кодом 8502 згідно з УКТ ЗЕД, не виникають податкові зобов'язання з екологічного податку.**

• ЗІР, категорія 117.01

ЕКОПОДАТОК

- **Стаціонарне джерело забруднення** – підприємство, цех, агрегат, установка або інший нерухомий об'єкт, що зберігає свої просторові координати протягом певного часу і здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферу та/або скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти.

• *пп. 14.1.230 ст. 14 ПКУ*

ЕКОПОДАТОК

Платниками податку є суб'єкти господарювання, юридичні особи, що не провадять господарську (підприємницьку) діяльність, бюджетні установи, громадські та інші підприємства, установи та організації, постійні представництва нерезидентів, включаючи тих, які виконують агентські (представницькі) функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників, під час провадження діяльності яких на території України і в межах її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони здійснюються:

викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря **стаціонарними джерелами забруднення;**

Пп.240.1.1 ПКУ

ЕКОПОДАТОК

- **Що відноситься до стаціонарних джерел забруднення атмосфери?**
- **<...>**
- Стаціонарне джерело забруднення – підприємство, цех, агрегат, установка або інший нерухомий об'єкт, що зберігає свої просторові координати протягом певного часу і здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферу та/або скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти .
- При цьому тимчасово, **на період дії воєнного стану** на території України та протягом **30 днів** з дня його припинення або скасування **не вважаються стаціонарними джерелами забруднення електрогенераторні установки, що класифікуються за кодом 8502 згідно з УКТ ЗЕД.**

• *ЗІР, категорія 117.06*

ЕКОПОДАТОК

- Який орган видає дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами?
- <...> Порядок проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачею дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян-підприємців, які отримали такі дозволи, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 302 зі змінами та доповненням.

Слід зазначити, що тимчасово, протягом дії воєнного стану в Україні, <...> та шести місяців після місяця, в якому воєнний стан буде припинено або скасовано, **дозволяється експлуатація генераторів, систем безперебійного електроживлення, електрогенераторних установок без отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря**, крім випадків, якщо вони є невід'ємною частиною об'єкта нерухомого майна, введеного в експлуатацію до 24 лютого 2022 року (п. 1 прим. 2 розд. IX «Прикінцеві положення» Закону № 2707).

- ЗІР, категорія 117.06

ЕКОПОДАТОК

- Яким чином платник екологічного податку визначає обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення (в т. ч. на підставі яких документів)?
- Визначення видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря із стаціонарних джерел здійснюється **шляхом проведення безпосередніх інструментальних вимірювань**, розрахунків з використанням показників емісії (питомих викидів), які затверджуються Міндовкілля (п. 6 Порядку ведення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2001 року № 1655).

ЕКОПОДАТОК

- **За відсутності можливості проведення інструментальних вимірювань** суб'єкти господарювання можуть розраховувати обсяги викидів, **скориставшись техпаспортом обладнання**, в якому зазначена кількість забруднюючих речовин, що потрапляють в атмосферне повітря, за умови максимальної роботи обладнання.
- Таким чином, платник екологічного податку визначає обсяги викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення на підставі даних, наведених у відомостях щодо виду та обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, **які отримані в результаті проведеної інвентаризації викидів забруднюючих речовин.**
- При цьому правильність визначення платником екологічного податку фактичних обсягів викидів стаціонарними джерелами забруднення належить до компетенції Міндовкілля (п. 250.12 ст. 250 ПКУ).

• ЗІР, категорія 117.06

ЕКОПОДАТОК

- Хто є платником екологічного податку за здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення у разі здачі в оренду такого стаціонарного джерела забруднення?
 - <...> Отже, платником екологічного податку за здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення, **у разі використання орендованих стаціонарних джерел забруднення, є орендар**, під час провадження діяльності якого на території України і в межах її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони здійснюються, зокрема викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення.
- ЗІР, категорія 117.01

ЕКОПОДАТОК

- Хто є платником екологічного податку за викиди стаціонарними джерелами забруднення, якщо СГ орендує нежитлове (житлове) приміщення в будівлі з автономною системою опалення (котел), яка належить ФО (громадянину) або іншому СГ?
- Фізична особа (громадянин), яка не є суб'єктом господарювання (орендодавець) – власник автономної системи опалення (котла), що використовується для опалення будівлі, що здається нею в оренду одному або декільком суб'єктам господарювання, не є платником екологічного податку. При цьому суб'єкти господарювання – орендарі будівлі або приміщень будівлі є платниками екологічного податку за викиди стаціонарними джерелами забруднення, у випадках, коли ними укладені договори на придбання (постачання) палива для автономних систем опалення (котлів) орендованих будівель.

• ЗІР, категорія 117.01

ЕКОПОДАТОК

- Чи подає в період дії воєнного стану на території України податкову декларацію з екологічного податку або заяву про відсутність у звітному році об'єктів обчислення екологічного податку СГ, який використовує електрогенераторну установку, що класифікується за кодом 8502 згідно з УКТ ЗЕД (інших об'єктів оподаткування екологічним податком не має)?
- <...>
- Пунктом 250.9 ст. 250 ПКУ встановлено, що якщо платник податку з початку звітного року не планує здійснення викидів, скидів забруднюючих речовин, розміщення відходів, утворення радіоактивних відходів протягом звітного року, то такий платник податку повинен повідомити про це відповідний контролюючий орган за місцем розташування джерел забруднення та скласти заяву про відсутність у нього у звітному році об'єкта обчислення екологічного податку. В іншому разі платник податку зобов'язаний подавати податкові декларації відповідно до ст. 250 ПКУ.

Отже, в період дії воєнного стану на території України та протягом 30 днів з дня його припинення або скасування суб'єкт господарювання, який використовує електрогенераторну установку, що класифікується за кодом 8502 згідно з УКТ ЗЕД (інших об'єктів оподаткування екологічним податком не має), не подає до контролюючого органу податкову декларацію з екологічного податку та заяву про відсутність у звітному році об'єктів обчислення екологічного податку, оскільки протягом цього періоду така генераторна установка не вважається стаціонарним джерелом забруднення.

- *ЗІР, категорія 117.05*

**Організація роботи із
генератором та документування
роботи генератора**

Документування роботи генератора

Наказ про призначення відповідального за роботу генератора

- Визначається відповідальна особа, яка вмикає/вимикає генератор, слідує за його роботою

Правила роботи генератора

- Особливості використання генератора на підприємстві
- Важливо!!! Визначення умов, коли генератор використовується

Документування роботи генератора

Журнал роботи генератора

- Фіксація часу та потужності роботи генератора

Акти на списання палива

- В залежності від облікової політики та графіків документообігу – окремі чи узагальнюючі документи по списанню палива

Що врахувати при розробці інструкції щодо роботи генератора

- Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9;
- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0226-98#Text>
- Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15;
- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0231-05#Text>
- Правила охорони праці під час роботи з інструментом та пристроями, затверджених наказом Міненерговугілля від 19.12.2013 № 966
- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0327-14#Text>
- Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Держнаглядохоронпраці від 09.01.1998 № 4.
- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0093-98#Text>
- **ВАЖЛИВО!!!**
- Приблизний текст Інструкції – у роздатковому матеріалі

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ВІКТОРІЯ»
(ТОВ «ВІКТОРІЯ»)**

Код ЄДРПОУ 12345678

НАКАЗ

28.10.2022

Київ

№ 258

**Про введення в експлуатацію генератора
та визначення норм палива до нього**

Для забезпечення безперебійної роботи обладнання відділу бухгалтерського обліку, маркетингу, планування, кадрів при відсутності електроенергії в офісі підприємства через значні руйнування енергетичної інфраструктури та впровадження стабілізаційних відключень електроенергії, та з метою раціонального використання генератора згідно п.1.9 Норм витрат паливно-мастильних матеріалів для спеціального рухомого складу, затверджених наказом Мінтрансу від 03.03.2008 р. № 244,

НАКАЗУЮ:

1. Ввести в експлуатацію з 01 листопада 2022 р. з метою виробничого використання об'єкт основного засобу (далі – ОЗ):
 - генератор бензиновий «ФОРТЕ», модель FG6500 (1 шт.), інвентарний номер 10145864.

2. Затвердити з 01 листопада 2022 такі норми витрат паливно-мастильних матеріалів на роботу ОЗ, потужність двигуна – 5.5 кВт, вид палива – бензин, 272 -гр/ кВт -год., 1360 гр/год., згідно паспорту на генератор.
3. Здійснювати заправку ОЗ, паливом з резерву підприємства.
4. Списання палива здійснювати згідно технічного паспорту ОЗ в кількості 0,55 л / кВт-год.
5. Вказаний ОЗ використовувати у відділі бухгалтерського обліку, маркетингу, планування, кадрів.
6. Призначити відповідальним за експлуатацію по вказаному ОЗ головного інженера Івана Потапенка.
7. Бухгалтерії відкрити та вести облік вказаних ОЗ. Строк корисного використання встановити терміном 5 років, ліквідаційну вартість визначити рівною двом тисячам гривень.
8. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

Савченко

Олена САВЧЕНКО

Відмітки про ознайомлення з наказом

ТОВ «ВІКТОРІЯ»

Код за ЄДРПОУ

12345678

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Олена САВЧЕНКО

Савченко «30» листопада 2022 р.

Акт списання пального № 15

«30» листопада 2022 р. комісія, призначена наказом ТОВ від 12.09.2022 № 758 у складі: заступника директора О.І.Вишко, завідувача складом М.К. Шевченко, заступника головного бухгалтера П.В.Сидоренко, інспектора з кадрів О.І.Томенко, прийняла рішення про списання пального (бензин), використаного при експлуатації генератора бензинового «ФОРТЕ» (модель FG6500, потужність двигуна – 5.5 кВт, вид палива – бензин, 272 гр/кВт-год., 1360 гр/год.) за період з 01 по 30 листопада 2022 року.

№ з/п	Вид пального	Одиниця виміру	Кількість, л	Ціна за одиницю	Сума, грн	Підстава списання
1	Бензин А-92	літр	20,0	48,00	960,00	Використання у господарській діяльності

Усього за цим актом списано двадцять літрів
на загальну суму дев'ятсот шістдесят грн. 00 коп.

Списання здійснено в межах норм, затверджених наказом від 28.10.2022 № 258

Голова комісії заступник директора

Члени комісії завідувача складом

заступника головного бухгалтера

інспектора з кадрів

Вишко

Шевченко

Сидоренко

Томенко

О.І.Вишко,

М.К. Шевченко,

П.В.Сидоренко,

О.І.Томенко,

30 листопада 2022 р.

ЖУРНАЛ РОБОТИ ГЕНЕРАТОРА

ЖУРНАЛ РОБОТИ ГЕНЕРАТОРА

№ з/п	Дата та час початку роботи	Дата та час кінця роботи	Підстава для включення	Залишок палива на початок роботи, л	Обсяг палива при використанні, які долитий у бак, л	Потужність роботи
1	2	3	4	5	6	7

продовження

Загальний час роботи	Загальна кількість використаного палива, л	Особливі відмітки	Підпис уповноваженої особи
8	9	10	11

Питання

- С.Ф.
- Чи потрібно до акту на списання пального додавати копію журналу роботи генератора за відповідний період?

Частина 2. Паливо для генераторів: придбання, зберігання, списання,

- **Зберігання палива: ліцензія VS декларація. Правила нового Закону №3817 + новації щодо зберігання із 1 жовтня 2025 року (Закон № 4536). Коли можна обійтися без ліцензії, чи треба повідомляти в податкову про зберігання палива**
 - Скільки палива для генератора можна зберігати в одному місці, як податківці визначають це місце, яка відповідальність за порушення
 - Новації щодо зберігання палива, які запрацювали із 1 жовтня 2025 року: що і як тепер можна
 - Наслідки «змішанного» зберігання палива – скільки можна зберігати без порушень, коли слід брати безоплатну ліцензію, а коли вже доведеться платити
 - Повідомлення до ДПС про місце зберігання палива: що вигадали податківці поза межами норм законодавства і чому це важливо для постачальників палива.
 - Які є ризики у повідомленні / неповідомленні ДПС
 - Зміна ємностей для зберігання: чи треба повідомляти податкову, наслідки неповідомлення
 - Як побудувати схему заправлення генератора, щоб взагалі не думати про ліцензії та дозволи
 - Відповідальність за порушення, які стосуються зберігання палива – які штрафи доведеться платити

Частина 2. Паливо для генераторів: придбання, зберігання, списання,

- **Штраф 1 млн. грн. за неправильний облік та зберігання палива для генератора. Кому він загрожує, та що робити, щоб не отримати такий штраф**
 - - Штраф 1 млн. грн. за зберігання палива: за що та кому загрожує. Як податківці шукають порушення
 - - Вимога щодо ОКРЕМОГО обліку палива для генератора: що це означає, які акценти слід зробити в обліковій політиці
 - - Вибір рахунків, розпорядча документація, первинка – що треба передбачити для генераторного палива
 - - Вимога щодо ВИКЛЮЧНО БЕЗГОТІВКОГО розрахунку за «генераторне» паливо: практичні кейси та ситуації, коли така вимога може бути порушена
 - - Чи важливий спосіб придбання палива та до чого тут заявка на переміщення
 - - Скільки палива для генератора можна зберігати «по-новому» та на яких територіях
 - - Що на практиці означатиме порушення нових вимог щодо обсягу зберігання, окремого обліку та розрахункам.
- **Придбання та списання палива: основні облікові аспекти**
 - - як відображати в обліку придбання та списання палива,
 - - на яких витратних рахунках доцільно вести облік,
 - - що може стати на заваді формування витрат
- **Чи треба користуватися нормами списання палива і де їх брати, як не наражатися на податкову небезпеку**

Зберігання палива: ліцензія VS декларація:

Правила нового Закону №3817 + новації щодо зберігання із 1 жовтня 2025 року (Закон № 4536). Коли можна обійтися без ліцензії, чи треба повідомляти в податкову про зберігання палива

ПАЛИВО ДЛЯ ГЕНЕРАТОРІВ: ЗАКОНОДАВЧІ ОСОБЛИВОСТІ

При побудові обліку палива для генератора слід врахувати, що:

- На рівні законодавства до обліку такого палива **пред'являються окремі вимоги**
- Такі вимоги встановлюють ОКРЕМІ правила щодо **ліцензування** (Закон № 3817) та щодо **не потрапляння до кола платників паливного акцизу** (ПКУ)
- Нехтування однією чи іншою групою правил призводить до **окремих** штрафів та порушень
- Окремі вимоги щодо обліку палива для генераторів передбачені в ПКУ п.47 підрозд.5 р. XX ПКУ, який викладений у новій редакції, що діє **з 01 вересня 2024 року**

ЗАКОНОДАВЧІ НОВАЦІЇ

Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, спиртових дистилятів, біоетанолу, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюнової сировини, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» від 18.06.2024 № 3817-IX, **діє з 27.07.2024 року**
Він викладає у новій реакції норми, врегульовані діючим Законом № 481

Закон № 481 втратив чинність із **01 січня 2025 року**

ВАЖЛИВО!!!

З 27.07.2024 р. по 01.01.2025 року паралельно діяли норми обидвох Законів (із особливостями)

ДОЗВІЛЬНІ ДОКУМЕНТИ НА ПАЛЬНЕ

Місце, де зберігається **ВИКЛЮЧНО** пальне для генератора

Зберігання пального **до 2000 л** на кожному об'єкті, без отримання дозвільних документів

Зберігання пального більше **2000 л** на кожному об'єкті – із обов'язковим поданням **декларації про провадження господарської діяльності із зберігання пального**

Правила діють на період воєнного стану та протягом 30 днів з дня його припинення або скасування

п. 24 р. XII Закону № 3817

Місце, де зберігається інше пальне

Зберігання в ємностях до 60 л **не потребує ліцензії**

Зберігання пального для підприємств, визначених ч. 4 ст. 28 Закону № 3817 **не потребує ліцензії**

Зберігання в інших ємностях та для інших підприємств – **ліцензія обов'язкова**

ЗБЕРІГАННЯ ПАЛИВА ДЛЯ ГЕНЕРАТОРІВ

Установити, що на період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, та протягом 30 днів з дня його припинення або скасування:

- 1) суб'єкт господарювання має право зберігати пальне, яке споживається для заправлення електрогенераторної установки в обсязі до 2000 літрів на кожному об'єкті, що забезпечений електрогенераторною установкою, без отримання дозвільних документів (документів дозвільного характеру, ліцензії на право зберігання пального, результатів надання інших адміністративних послуг);
- 2) зберігання пального, яке споживається для заправлення електрогенераторної установки в обсязі понад 2000 літрів на кожному об'єкті, що забезпечений електрогенераторною установкою, здійснюється суб'єктом господарювання на підставі декларації про провадження господарської діяльності із зберігання пального (далі - декларація), яка безоплатно подається до територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику. <...>

ЗБЕРІГАННЯ ПАЛЬНОГО: ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД

Куди подається
декларація

- до територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику

Скільки коштує

- Безоплатно

Форма декларації

- Довільна, подається в електронній чи паперовій формі

Коли набувається
право на зберігання
палива

- з моменту подання декларації до територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику

ЗБЕРІГАННЯ ПАЛЬНОГО

До якого контролюючого органу, за якою формою, в які терміни подається декларація про провадження господарської діяльності із зберігання пального яке споживається для заправлення електрогенераторної установки, в т.ч. СГ, які перебувають на обліку в Міжрегіональних управліннях ДПС по роботі з ВПП?

Декларація про провадження господарської діяльності із зберігання пального (далі – Декларація) яке споживається для заправлення електрогенераторної установки подається суб'єктами господарювання, **в т.ч. суб'єктами господарювання, які перебувають на обліку в Міжрегіональних управліннях ДПС по роботі з ВПП до територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізують державну податкову політику (Головних управлінь ДПС в областях та м. Києві) за місцем здійснення зберігання пального.**

Декларація складається у довільній формі та подається до початку здійснення зберігання пального, яке споживається для заправлення електрогенераторної установки.

ЩО ЗАЗНАЧАЄТЬСЯ В ДЕКЛАРАЦІЇ

Відомості про суб'єкта господарювання:

- для **юридичних осіб** – найменування, код згідно з ЄДРПОУ, місцезнаходження;
- для **фізичних осіб** – підприємців – прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), місцезнаходження (адреса зареєстрованого/задекларованого місця проживання (перебування), за якою здійснюється зв'язок з фізичною особою - підприємцем), реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та/або номер паспорта (для фізичних осіб, які мають право здійснювати будь-які платежі за серією та/або номером паспорта), унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності);
- для **осіб, уповноважених на ведення обліку діяльності за договорами про спільну діяльність без утворення юридичної особи**, та осіб, які є відповідальними за утримання та внесення податків до бюджету під час виконання договорів, - найменування та код уповноваженої особи згідно з ЄДРПОУ і податковий номер, наданий такій особі під час взяття на облік договору згідно з пунктом 63.6 статті 63 та пунктом 64.6 статті 64 Податкового кодексу України;
- для **іноземних суб'єктів господарської діяльності** – найменування та податковий номер постійного представництва;
- **загальна місткість резервуарів та ємностей**, що використовуються для зберігання пального, та їх фактичне місцезнаходження

ЗБЕРІГАННЯ ПАЛЬНОГО: ПОНЯТТЯ ОБ'ЄКТУ

Як для цілей зберігання пального, що використовується для заправлення електрогенераторної установки визначається поняття «об'єкт» (приміщення, територія, будівля, тощо)?

З метою визначення поняття «об'єкт», на якому може зберігатися пальне, що використовується для заправлення електрогенераторної установки, суб'єкту господарювання необхідно керуватися інформацією, зазначеною у заяві про об'єкти оподаткування або об'єкти, пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність **за формою № 20-ОПП, про місце розташування відповідного устаткування.**

ЗІР, категорія 113.04

Зберігання пального

- Чи враховується в загальному обсязі пального (2000 літрів), яке зберігається для заправлення електрогенераторної установки, кількість пального в баку такої установки, з метою визначення права зберігання пального без отримання дозвільних документів?
- Отже, при визначенні загального обсягу пального 2000 літрів, **яке зберігається для заправлення електрогенераторної установки, на об'єкті**, що забезпечений електрогенератором без отримання дозвільних документів, кількість пального в баку такої електрогенераторної установки **не враховується**.

• ЗІР, категорія 113.04

ЗБЕРІГАННЯ ПАЛЬНОГО

Чи зобов'язані СГ повідомляти контролюючий орган про зберігання пального, яке споживається для заправлення електрогенераторної установки в обсязі до 2000 літрів, та яким чином?

Оскільки, облік пального в системі електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового здійснюється автоматично, суб'єкти господарювання, що зберігають пальне для електрогенераторних установок **повинні бути внесені в електронний реєстр суб'єктів господарювання, які мають право зберігати таке пальне без наявності відповідної ліцензії.**

Суб'єкти господарювання, у яких об'єм складів для зберігання пального більше 2000 літрів обліковуються за Деклараціями, а суб'єктам господарювання, у яких об'єм складів не перевищує 2000 літрів **необхідно повідомити ДПС про зберігання пального, яке споживається для заправлення електрогенераторної установки в обсязі до 2000 літрів будь-яким засобом зв'язку.**

ЗІР, категорія 113.04

ЗБЕРІГАННЯ ІНШОГО ПАЛЬНОГО

Місце зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки – місце (територія), на якому розташовані споруди та/або обладнання, та/або резервуари, ємності, та/або тара (*крім споживчої тари, тари споживача та поворотної тари (газові балони)* **кожна об'ємом до 60 літрів включно**), які належить суб'єкту господарювання на праві власності або користування і призначені для зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки таким суб'єктом господарювання;

П.49 ст.1 Закону №3817

ЗБЕРІГАННЯ ПАЛИВА ДЛЯ ВЛАСНИХ ПОТРЕБ

- Ліцензія на право зберігання пального **виключно для потреб власного споживання** та/або промислової переробки в ємностях та/або споживчій тарі (*крім споживчої тари, тари споживача та поворотної тари (газові балони) кожна об'ємом до 60 літрів включно*), за умови що **місткість кожної такої ємності не перевищує 250 літрів** та загальна місткість таких ємностей та/або споживчої тари **не перевищує 500 літрів включно, є безоплатною.**

• Ч.2 ст.53 Закону № 3817

ПАЛИВО У ТАРІ

Після 01 жовтня 2025 року

- Суб'єкти господарювання здійснюють зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки у **споживчій тарі, тарі споживача та поворотній тарі (газових балонах), кожна об'ємом до 60 літрів включно без отримання ліцензії** на право зберігання пального, на право зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки.

• *Ч.5 ст.28 Закону № 3817*

До 01 жовтня 2025 року

- Суб'єкти господарювання здійснюють зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки **у споживчій тарі кожна об'ємом до 60 літрів включно без отримання ліцензії** на право зберігання пального, на право зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки.

• *Ч.5 ст.28 Закону № 3817*

ПАЛИВО У ТАРІ

Після 01 жовтня 2025 року

- Операції з ввезення на митну територію України та вивезення за межі митної території України пального (**крім пального виключно у споживчій тарі об'ємом до 5 літрів включно**) здійснюються за наявності у суб'єкта господарювання, який здійснює відповідні операції, ліцензії на право виробництва пального або на право зберігання пального, або на право зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки, або на право оптової торгівлі паливом за наявності місць оптової торгівлі паливом, **або на право оптової торгівлі паливом за відсутності місць оптової торгівлі паливом**, або на право роздрібної торгівлі паливом.

Ч.1 ст.30 Закону № 3817

До 01 жовтня 2025 року

- Операції з ввезення на митну територію України та вивезення за межі митної території України пального здійснюються за наявності у суб'єкта господарювання, який здійснює відповідні операції, **ліцензії** на право виробництва пального або на право зберігання пального, або на право зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки, або на право оптової торгівлі паливом, або на право роздрібної торгівлі паливом.

- Ч.1 ст.30 Закону № 3817*

ПАЛИВО У ТАРІ

Після 01 жовтня 2025 року

- Поміщення пального (**крім пального виключно у споживчій тарі об'ємом до 5 літрів включно**) у митні режими імпорту, реімпорту, експорту, переробки на митній території, переробки за межами митної території здійснюється шляхом його декларування у порядку, визначеному Митним кодексом України, та за наявності у суб'єкта господарювання діючої ліцензії, **визначеної частиною першою цієї статті**
 - Ч.2 ст.30 Закону № 3817*

До 01 жовтня 2025 року

- Поміщення пального у митні режими імпорту, реімпорту, експорту, переробки на митній території, переробки за межами митної території здійснюється шляхом його декларування у порядку, визначеному Митним кодексом України, та за наявності у суб'єкта господарювання діючої ліцензії **на право виробництва пального або на право зберігання пального, або на право зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки, або на право оптової торгівлі паливом, або на право роздрібної торгівлі паливом.**
 - Ч.2 ст.30 Закону № 3817*

Норма набирає чинності із 01 січня 2026 року

АЛГОРИМ РОБОТИ БЕЗ РЕЄСТРАЦІЇ: ОБСЯГИ

Ємності до 5л / 60 л в споживчій тарі, незалежно від мети використання (кількість ємностей не обмежена)

- Не вимагає **НІЯКИХ** дозвільних документів (ємності до 60 л) / реєстрації платником ПА та/або АС не вимагається, в т.ч. для діючих платників (ємності до 5 літрів)

До 2000 л виключно для генератора

- Не вимагає **НІЯКИХ** дозвільних документів / реєстрації платником ПА та/або АС не вимагається, в т.ч. для діючих платників паливного акцизу

АЛГОРИМ РОБОТИ БЕЗ РЕЄСТРАЦІЇ: ОБСЯГИ

**Більше 2000 л до
5000 л виключно
для генератора**

- Вимагає подання **декларації про провадження господарської діяльності**
- Можливий статус платника ПА / реєстрація АС (за умови перевищення загальних лімітів) та порушення правил зберігання

**Від 5000 л до 200
куб.м на будь-які
цілі**

- За наявності обмеження щодо річного обсягу споживання (1000 куб.м) та власного використання **можливо не реєструватися** платником ПА / реєструвати АС
- **Ліцензія обов'язкова**

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕНАЛЕЖНЕ ЗБЕРІГАННЯ

Зберігання пального виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки без наявності ліцензії на право зберігання пального:

- за перше порушення – **4** мінімальних заробітних плат, встановлених законом станом на 1 січня звітного (податкового) року (**32000 грн**);
- за друге порушення – **8** мінімальних заробітних плат, встановлених законом станом на 1 січня звітного (податкового) року (**64000 грн**);
- за третє та наступні порушення – **85** мінімальних заробітних плат, встановлених законом станом на 1 січня звітного (податкового) року; (**680000 грн**).

п. 36 ч. 2 ст. 73 Закону № 3817

За Законом № 481 діяв штраф – **500 тис. грн**

Штраф 1 млн. грн. за неправильний облік та зберігання палива для генератора

Кому він загрожує, та що робити, щоб не отримати такий штраф

Що таке акцизний склад

- акцизний склад - це: <...>
- б) **приміщення або територія на митній території України**, де **розпорядник акцизного складу** провадить свою господарську діяльність шляхом вироблення, оброблення (перероблення), змішування, розливу, навантаження-розвантаження, **зберігання**, реалізації пального.
- <...>
 - *Пп.14.1.6 ПКУ*
- **Розпорядник акцизного складу** – це, зокрема, суб'єкт господарювання - платник акцизного податку, який здійснює виробництво, оброблення (перероблення), змішування, розлив, навантаження-розвантаження, зберігання, реалізацію пального на акцизному складі та має документи, що підтверджують право власності або користування приміщеннями та/або територією, що відносяться до акцизного складу
 - *Пп.14.1.224 п. 14.1 ст. 14 ПКУ*

НЕ Є АКЦИЗНИМ СКЛАДОМ, ПП.14.1.6 ПКУ

- паливний бак як ємність для зберігання пального безпосередньо в транспортному засобі або технічному обладнанні, пристрої (пп. «г»)
- приміщення або територія, у тому числі, платника податку, де зберігається або реалізується виключно пальне у споживчій тарі ємністю до 5 літрів включно, отримане від виробника або особи, яка здійснила його розлив у таку тару (пп. «г»)
- приміщення або територія для всіх платників податків і обмеженням по ємностях та обсягу споживання (пп. «б»)
- приміщення або територія для платників єдиного податку гр.4 із обмеженням по обсягу споживання (пп. «в»)

РЕЄСТРАЦІЙНІ ЛІМІТИ ДЛЯ ПАЛИВНОГО АКЦИЗУ

Платники єдиного податку 4 гр.

- Обсяг ємностей немає значення
- Річний обсяг придбання – до 10000 кубічних метрів
- Власне споживання пального

Інші платники податків

- Обсяг ємностей – до **200 кубічних метрів**
- Річний обсяг придбання – до 1000 кубічних метрів
- Власне споживання пального

Акцизний склад та паливо для генератора: законодавчі новації

- Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку» **від 18 липня 2024 року № 3878-IX**,
- **Закон набув чинності з 01 вересня 2024 року**
- Новації:
 - поступове **збільшення ставок** акцизного податку в т.ч. **на пальне**
 - Викладення **п.47 підрозд.5 р.ХХ ПКУ** у новій редакції щодо **палива для генераторів та паливного акцизу**

Зберігання палива та окремий облік

- У період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102–ІХ, та протягом 30 днів з дня його припинення або скасування, а для випадків, передбачених абзацом третім цього пункту щодо зберігання пального у ємностях загальною місткістю **від 2000 літрів до 5000 літрів**, – до визначеної дати припинення можливості бойових дій або дати завершення бойових дій, на доповнення до критеріїв, визначених підпунктом 14.1.6 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу, **не є акцизним складом:**
- приміщення або територія, у тому числі платника акцизного податку з реалізації пального, у кожному (на кожній) з яких загальна місткість розташованих ємностей для зберігання пального, що використовується **виключно для заправлення електрогенераторних установок, не перевищує 2000 літрів;**

Зберігання палива та окремий облік

- приміщення або територія, у тому числі платника акцизного податку з реалізації пального (за винятком платників, які здійснюють діяльність з виробництва, оптової та роздрібної торгівлі паливом, його зберігання (крім зберігання виключно для потреб власного споживання та/або промислової переробки), які розташовані/знаходяться на територіях можливих бойових дій (для яких не визначена дата припинення можливості бойових дій), територіях активних бойових дій (для яких не визначена дата завершення бойових дій), включених до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, у кожному (на кожній) з яких загальна місткість розташованих ємностей для зберігання пального, що використовується виключно для заправлення електрогенераторних установок, **не перевищує 5000 літрів.**

Зберігання палива та окремий облік

- Положення абзаців другого і третього цього пункту застосовуються за умови:
- забезпечення суб'єктом господарювання **використання зазначених обсягів пального виключно для заправлення електрогенераторних установок та ведення окремого обліку пального, яке отримано та використано для їх заправлення;**
- здійснення розрахунків за придбане для таких потреб пальне виключно у безготівковій формі.
- За умови дотримання вимог, визначених цим пунктом, отримане для заправлення електрогенераторних установок пальне **не враховується** при застосуванні визначеного підпунктом 14.1.6 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу критерію щодо неперевищення 1000 кубічних метрів обсягів отримання пального таким суб'єктом господарювання протягом календарного року
 - П.47 підрозд.5 р.ХХ в редакції із 1 вересня 2024 року

Генератори та акцизний склад

- Тимчасово, на період дії воєнного стану на території України та протягом 30 днів з дня його припинення або скасування, **в доповнення до критеріїв, визначених підпунктом 14.1.6 пункту 14.1 статті 14 цього Кодексу, не є акцизним складом:**
 - приміщення або територія, у тому числі платника акцизного податку з реалізації пального, у кожному (на кожній) з яких загальна місткість розташованих ємностей для зберігання пального, яке використовується виключно для заправлення електрогенераторних установок, **не перевищує 2000 літрів;**
 - приміщення або територія, у тому числі платника акцизного податку з реалізації пального, у кожному (на кожній) з яких виконуються умови, зазначені в абзаці другому цього пункту, та одночасно зберігається або реалізується пальне у споживчій тарі ємністю **до 5 літрів включно**, отримане від виробника або особи, яка здійснила його розлив у таку тару
- *П.47 підрозд.5 розд.ХХ ПКУ*
- *Норма діяла до 01 вересня 2024 року*

Що слід передбачити для обліку палива ля генератора після 1 вересня 2024 року

Організаційні питання

- Наказ по підприємству щодо виілення окремого місце зберігання палива виключно для генератора
- Призначення відповідального працівника + контроль + відповідальність за порушення

Облікові питання

- Визначення окремого субрахунку для обліку «генераторного» палива
- Складання окремої відомості обліку
- Списання окремим наказом

ВАЖЛИВО!!! Підвищені ризики у зв'язку із порушенням є у тих, хто має річний обсяг споживання палива близько до 1 млн.літрів на рік

Наслідки порушення вимог

Неплатник паливного акцизу

- Пальне, яке зберігається, буде братися в розрахунок ліміту пільги щодо нереєстрації АС – 1000 куб.м за рік (пп.14.1.6 ПКУ)
- У разі перевищення – штраф за нереєстрацію АС **1 млн. грн.** (пп.128-1.2 ПКУ)

Платник паливного акцизу

- **Штраф** за нереєстрацію акцизного складу – **1 млн.грн.** (за умови, якщо в місці немає АС), (пп.128-1.2 ПКУ)

Придбання та списання палива:

основні облікові аспекти

Нормативний документ

- **ІНСТРУКЦІЯ про порядок приймання, транспортування, зберігання, відпуску та обліку нафти і нафтопродуктів на підприємствах і організаціях України, затверджена наказом Наказ Мінпаливенерго України, Мінтрансзв'язку України, Мінекономіки України, Держспоживстандарту України від 20.05.2008 р. № 281/171/578/155**

РИЗИКИ ПРИДБАННЯ ПММ

Придбання ПММ **виключно на АЗС, заправка в бак**

- Побудова обліку щодо форм придбання (талони, паливні картки, готівка, безготівка, ін.)
- Питання обліку визначаються виключно обліковою політикою
- Є можливість не застосовувати **Інструкцію № 281**
- **Немає** ліцензування та акцизних ризиків

Придбання ПММ **у фізичних ємностях**

- Обов'язкове використання норм та первинки за **Інструкцією № 281**
- Можлива необхідність реєструватися платником паливного акцизу
- Обліковою політикою визначається формування первісної вартості та вартості списання ПММ
- **Обов'язкове ліцензування**

ОБЛІК ПАЛЬНОГО НА ПІДПРИЄМСТВІ

- На **субрахунку 203 "Паливо"** (нафтопродукти, тверде паливо, мастильні матеріали) обліковуються наявність та рух палива, що придбається чи заготовляється для технологічних потреб виробництва, експлуатації **транспортних засобів**, а також для вироблення енергії та опалення будівель. **Тут також обліковуються оплачені талони на нафтопродукти і газ.**
- Якщо деякі види палива використовують одночасно і як матеріали, і як паливо, то їх можна обліковувати на субрахунку **201 "Матеріали"** і на субрахунку **203 "Паливо"** – за ознакою переважності використання на цьому підприємстві.

• *Інструкція № 291*

ДОКУМЕНТИ НА ПРИДБАННЯ ПАЛЬНОГО (Дт 203)

Спосіб придбання	Документи
За готівку, за допомогою ЕПЗ, в т.ч. корпоративної БК	Чек РРО, можливе окреме оформлення ПН
Талони	Договір з АЗС, платіжне доручення на перерахування коштів, реєстр отриманих талонів, накладна на отримання талонів, ПН
Паливні картки	Договір з АЗС, платіжне доручення на перерахування коштів, реєстр паливних карток, відомість зарезервованого пального в розрізі карток, тощо
Заправка по відомостям	Договір з АЗС, платіжне доручення на перерахування коштів, зведена відомість – рахунок, відпускна відомість (форма № 16-НП)

ВИТРАТИ ПАЛИВА

- Паливо, яке використане для генератора, списується на витрати підприємства – по напрямках використання (Дт **23, 91, 92, 93, 94**) за вартістю, обрахованою згідно із обліковою політикою.
- Списання палива можна проводити на підставі **акту списання** (аналогічного для списання палива для транспортних засобів, також можливе списання загальним актом (для транспорту та генераторів))
- Для розрахунку використаного палива можливо застосування норм - **Норми витрат паливно-мастильних матеріалів для спеціального рухомого складу**, затверджені наказом Мінтрансу від 03.03.2008 р. № 244

НОРМИ ВИТРАТ ПАЛИВА

Норми витрат пального на роботу устаткування (генераторів, компресорів, насосів та ін.) спеціалізованих транспортних засобів (майстерень для діагностування, технічного обслуговування, ремонту та ін.), що працюють від двигуна внутрішнього згорання, приймають у розмірі **0,04 кг на кожний кВт номінальної потужності двигуна на одну годину роботи устаткування.**

П.1.9 Норм № 244

СПИСАННЯ ПММ ДЛЯ ГЕНЕРАТОРА

Приклад

- Витрати на ПММ для генератора у поточному місяці для виробничого приміщення згідно із актом на списання склали – 5000 грн. (без ПДВ), в т.ч. за встановленими підприємством нормами – 4800 грн., поза норм – 200 грн. Комісією встановлено, що понаднормова витрата пов'язана із технічними умовами експлуатації генератора
- **Відображення в обліку:**
 - Дт **23** Кт **203** – 4800 грн
 - Дт **949** Кт **203** – 200 грн.

Списання палива: бюджетні установи

- **Дт 8013** «Матеріальні витрати» — **Кт 1514** (якщо ПММ використано для виконання бюджетних програм та здійснення основної діяльності установи) або
- **Дт 8113** «Матеріальні витрати» — **Кт 1514** (якщо ПММ використано для здійснення господарської діяльності установи (виробництво продукції, платні послуги тощо).
- Інформацію про списання відображають у меморіальному ордері № **13** «Накопичувальна відомість витрачання виробничих запасів».
- **ВАЖЛИВО!!!** Облік ПММ ведемо згідно із **Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку запасів суб'єктів державного сектору**, затвердженими наказом Мінфіну 23 січня 2015 року N 11, та Стандартом 123 «Запаси»

Бюджетні установи: вибір КЕКВ

- Обираючи КЕКВ, передусім слід керуватися *Інструкцією щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженою [наказом Мінфіну від 12.03.2012 № 333](#)*
- Посилаючись на цю *Інструкцію*, Держказначейство в [листі від 12.10.2020 № 16-06-06/18051](#) роз'яснювало, що в разі придбання дизельного пального для роботи генераторів, які забезпечують роботу котлів для опалення приміщень, такі видатки необхідно здійснювати за **КЕКВ 2275** «Оплата інших енергоносіїв та інших комунальних послуг».
- Так, за КЕКВ 2275 здійснюється оплата енергоносіїв, які використовуються в **процесі виробництва** теплоенергії або **іншого виду енергії** у разі, якщо закупівля цього нафтопродукту (ПММ) не передбачена на інші цілі за КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар» (п.п. 2.2.7.5 [Інструкції № 333](#)). За цим же кодом здійснюється закупівля пари, торфу, вугілля, природних енергетичних ресурсів тощо.

Бюджетні установи: вибір КЕКВ

- Тож головне - суть платежу: закупівля енергоносіїв, **які використовуються в процесі виробництва енергії.**
- Наразі йдеться про генератор як пристрій, який виробляє енергію, а саме електричну енергію. Для його роботи може бути використано дизпаливо, бензин або газ.
- Це стосується не тільки ситуації, описаної у згаданому *листі*, коли електроенергія, вироблена генератором, йде на забезпечення роботи опалювального котла.
- Отже, навіть якщо електроенергія, яку виробляє генератор, буде використана в цілому для роботи установи (не тільки для опалення), придбання ПММ слід проводити за **КЕКВ 2275.**
- Саме цей КЕКВ необхідно застосовувати для придбання як палива, так і мастила — будь-яких ПММ для роботи генераторів.

Бюджетні установи: вибір КЕКВ

- Держказначейство у [листі від 09.12.2022 № 15-12-12/17828](#) звернуло увагу на таке:
- Так, якщо в установі є залишок ПММ, які раніше **було придбано за КЕКВ 2210** для транспортних засобів, то його **можна використати для роботи генераторів**. Але це виняток, передбачений п.п. 1 п.п. 2.2.7.5 Інструкції № 333. Казначейство підкреслило: якщо закупівля ПММ передбачена за кодом 2210, то зазначені видатки здійснюються за цим кодом.
- А от у випадку, якщо установа планує придбавати ПММ, зокрема, бензин (дизель) саме для роботи генератора, то такі видатки слід планувати та здійснювати за **КЕКВ 2275 як видатки на придбання нафтопродуктів, які будуть використовуватися для вироблення енергії (теплової або електричної)**.

Бюджетні установи: вибір КЕКВ

- Лист Держказначейської служби від 23.10.2025 № 15-12-12/23470
- Казначейство **змінило позицію** щодо застосування КЕКВ під час закупівлі пального для генератора. Тепер видатки на ці цілі слід планувати і здійснювати за **КЕКВ 2210**, якщо установа вже закуповує пальне за цим кодом.
- КЕКВ 2275 застосовується **лише тоді**, коли пальне **не закуповується за КЕКВ 2210** на інші цілі, зокрема для службового автотранспорту.
- Видатки, заплановані та здійснені раніше за КЕКВ 2275, **потрібно скоригувати**.
- Тож установам доведеться провести **перерозподіл видатків** між КЕКВ 2275 і 2210
- Отже, в цьому разі необхідно зменшити видатки за КЕКВ 2275 та збільшити за КЕКВ 2210.
- Під час внесення змін до кошторису, в т. ч. у розрізі КЕКВ, слід керуватися [ст. 23 БКУ*](#).

Дякую за увагу!

Ірина ГУБІНА,
*незалежний консультант, експерт
з питань бухгалтерського обліку
та оподаткування, CAP, DipIFR
ACCA*

